

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ

- rozvíjející větný člen
- vyjadřuje okolnosti, za nichž probíhá děj
- závisí na:
  - **slovese** – př.: Pracovali *obětavě*.
  - **přídavném jméně** – př.: Byl *neobyčejně* vytrvalý.
  - **příslovci** – př.: Odpověděl *velmi* chytře.

VYJÁDŘENÍ PŘÍSLOVEČNÉHO URČENÍ

- Příslopečné určení bývá vyjádřeno:
  - **příslovcem** př.: Běhal *rychle*.
  - **podstatným jménem** př.: Píše *do sešitu*.
  - **zájmenem** př.: Uvidíme se *někdy*?
  - **číslovkou** př.: Zopakuji ti to *několikrát*.
  - **slovesem v infinitivu** př.: Pojedeme si k moři *odpočinout*.

DRUHY PŘÍSLOVEČNÉHO URČENÍ

Příslovečné určení vyjadřuje okolnosti a vztahy (místo, čas, způsob, příčinu apod.), kterými se blíže určuje význam řídicího členu.

Rozeznáváme podle významu příslovečné určení:

místa, času, způsobu, míry, příčiny, účelu, podmínky a přípustky.

Na příslovečné určení se ptáme tázacími zájmeny (kde, odkud ad.) spojenými s řídicím členem (slovesem, přídavným jménem nebo příslovcem).

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ MÍSTA

- tázací slova:
kde, odkud, kudy, kam

Příklady:

Bydlí *v Praze*.

Pochází *z Brna*.

Šel *přes potok*.

Odjel *na hory*.

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ ČASU

- tázací slova.

kdy, odkdy, dokdy, (na) jak dlouho, jak často

Příklady:

Vstával **brzy**.

Od včerejška je dražší chléb.

Budu v práci **do večera**.

Odjel do zahraničí **na rok**.

Cvičím **denně**.

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ ZPŮSOBU

- tázací slova:
jak, jakým způsobem

Příklady:

Choval se *zvláštně*.

Jed'te *opatrně*.

Máme se *skvěle*.

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ MÍRY

- tázací slova:
(o) kolik, jakou měrou

Příklady:

Mám se **o hodně** lépe.

Ten pes byl **moc** chytrý.

Včera jsem **úplně** promokl.

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ PŘÍČINY

- tázací slova:
proč, co je příčinou

Příklady:

Pro nemoc zavřeno.

Třásl se *zimou*.

Z dlouhé chvíle si začal prozpěvovat.

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ ÚČELU

- tázací slova:
proč, za jakým účelem

Příklady:

Zpívám si ***pro radost.***

Párky jsme koupili ***na večeři.***

Chlapec volal ***o pomoc.***

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ PODMÍNKY

- tázací slova:
za jaké podmínky

Příklady:

Za deště nepojedeme.

Při dobré vůli se jistě dohodnete.

Bez pokory neuspěješ.

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ PŘÍPUSTKY

- tázací slova:
navzdory čemu, i přes co

Příklady:

I přes silnou **mlhu** letadlo vzlétlo.

Navzdory silnému **větru** jsme dorazili do cíle první.

Přes zákaz rodičů děti odešly do školy jen v mikině.

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ – TEST:

Urči u tučně vyznačených členů, o jaký druh příslovečného určení se jedná.

Stalo se to **včera**. **Za deště** se do Prahy nevydáme. Zápas pro nás skončil **vítězstvím**. Procházeli jsme **přes most**. Cvičím **pro radost**. Představení bylo **pro nemoc** zrušeno. **Poutavě** nám vyprávěla zajímavý příběh.

PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ – ŘEŠENÍ:

Stalo se to **včera**. **PU času**

Za deště se do Prahy nevydáme. **PU podmínky**

Zápas pro nás skončil **vítězstvím**. **PU způsobu**

Procházeli jsme **přes most**. **PU místa**

Cvičím **pro radost**. **PU účelu**

Představení bylo **pro nemoc** zrušeno. **PU příčiny**

Poutavě nám vyprávěla zajímavý příběh. **PU způsobu**

Seznam použité literatury a pramenů:

archiv autora

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire, nebo pocházejí z veřejných knihoven obrázků (public domain) nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Barbora Říhošková
Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk
zsroda@zsroda.cz
březen 2012